

28.11.2012

---

PL 30, 41161 TIKKAKOSKI, FINLAND, Tel. +358 299 800, Fax +358 299 291 929

---

## SOTILASLENTOPAIKAN LUMENPOISTO JA LIUKKAUDENTORJUNTA (MIL AGA M3-10)

Tässä sotilasilmalukumääräyksessä määrätään sotilaslentopaikkojen talvikunnossapidon tasosta, säädetään kitkanmittauksesta ja olosuhdetietojen ilmoittamisesta ja määrätään lumenpoistosta ja liukkaudentorjunnasta.

### **Määräyksen antamisen peruste:**

Ilmailulaki (1194/2009) 4 §

Valtioneuvoston asetus sotilasilmalusta (557/2011) 3 §

### **Voimassaoloaika:**

1.12.2012 lukien toistaiseksi

### **Kumoaa:**

SIM-To-Tu-010, 2.8.2010, HG894

## SISÄLLYSLUETTELO:

|                                                                                 |   |
|---------------------------------------------------------------------------------|---|
| MÄÄRITELMÄT .....                                                               | 3 |
| 1 YLEISTÄ.....                                                                  | 3 |
| 1.1 Soveltamisala .....                                                         | 3 |
| 2 KIITOTIETARKASTUS, LUMEN SYVYYDEN JA KITKAN MITTAUS JA<br>ILMOITTAMINEN ..... | 3 |
| 2.1 Tarkastustiheys .....                                                       | 3 |
| 2.2 Lumiesiintymän toteaminen .....                                             | 4 |
| 2.3 Kitkan mittaus .....                                                        | 5 |
| 2.4 Tulosten ilmoittaminen.....                                                 | 6 |
| 3 LUMENPOISTO JA LIUKKAUDENTORJUNTA .....                                       | 6 |
| 3.1 Tavoitteet.....                                                             | 6 |
| 3.2 Liukkaudentorjunta .....                                                    | 7 |
| 4 POIKKEUKSET .....                                                             | 7 |

## **MÄÄRITELMÄT**

Tässä sotilasilmailumääräyksessä esiintyvät käsitteet on määritelty sotilasilmailumääräyksessä MIL AGA M3-1 (SIM-To-Tu-009).

### **1 YLEISTÄ**

#### **1.1 Soveltamisala**

Sotilaslentopaikan pitäjän on noudatettava tätä määräystä. Tämä sotilasilmailumääräys sisältää määräyksiä sotilaslentopaikan talvikunnossapidosta. Ilma-aluksen miehistön tai lentotoiminnan harjoittajan toiminnasta on säädetty ilmailuviranomaisten antamissa OPS-määräyksissä sekä lentotoiminnan harjoittajan ohjeissa.

### **2 KIITOTIETARKASTUS, LUMEN SYVYYDEN JA KITKAN MITTAUS JA ILMOITTAMINEN**

#### **2.1 Tarkastustiheys**

Kiitotie on tarkastettava ja kitka on tarvittaessa mitattava tai arvioitava, kun on syytä olettaa kitkan olevan alle 0,4 tai olosuhteiden muuttuneen siinä määrin, että kitkakerroin on muuttunut 0,05 tai enemmän edellisestä mittauksesta. Sääolosuhteiden seuranta on järjestettävä niin, että kitkan tai kiitotieolosuhteiden nopeakin heikkeneminen voidaan havaita. Talvikaudella on joka tapauksessa kiitotie tarkastettava ja kitka on tarvittaessa mitattava tai arvioitava lentotoiminnan aikana kiitotiellä viimeistään 6 tunnin kuluttua edellisestä tarkastuksesta.

Kun kitka tai olosuhteet ovat muuttuneet siinä määrin, että uusi mittaus ja tarkastus ovat tarpeen, kitkan mittauksista ja kiitotietarkastuksesta huolehtivan henkilön on ilmoitettava lennonjohdolle, että aikaisemmin ilmoitetut tiedot eivät ole enää voimassa. Kun tilanne on

havaintojen perusteella vasta muuttumassa tällaiseksi, lennonjohdolle on ilmoitettava lähestyvistä tarkastus- ja mittaustarpeista. Rullaustien, seisontapaikan ja hälytyspaikka-alueen kitka on mitattava ja olosuhteet tarkastettava vähintään kerran vuorokaudessa. Lisäksi rullausteiden sekä seisontapaikkojen ja hälytyspaikka-alueiden kitka on lisäksi mitattava ja olosuhteet tarkastettava riittävän usein, jotta vallitseva tilanne voidaan ottaa huomioon rullausreittiä valittaessa ja ilma-alusta ohjattaessa.

Kiitotietarkastuksen yhteydessä ja tarvittaessa useamminkin on tarkastettava, että kyltit, kenttävalot (mukaan lukien upotetut valot ja liukukulmavalot) ja muut visuaaliset maalaitteet ovat näkyvissä niin, että ne ovat käytettävissä. Lumen kertymistä radiosuunnistuslaitteiden kriittisille alueille ja liukukulmavalojen eteen on seurattava, jotta mahdolliset sallitujen rajojen ylitykset voidaan havaita ja ilmoittaa.

Sotilaslentopaikan pitäjän on annettava ohjeet mittausten ja tarkastusten tiheydestä ja ajoituksesta.

## 2.2 Lumiesiintymän toteaminen

Kiitotiellä esiintyvän lumen ja sen yhteydessä esiintyvän veden syvyys on mitattava tai arvioitava luotettavalla tavalla. Jos kiitotien koko leveyttä ei ole kunnostettu, on lumen syvyys arvioitava myös kunnostetun alueen ulkopuolella. Jos kiitotiellä tai kiitotien reunan ja kiitotien reunavalojen välisellä alueella tai rullaustiellä on aurausvalleja tai lumikasoja, niiden sijainti ja koko on mitattava tai luotettavalla tavalla arvioitava. Lumiesiintymien katsotaan olevan kriittisiä lumivalleja, kun niiden kerrospaksuus ylittää 10 mm sohjoa, 25 mm märkää lunta tai 100 mm kuivaa lunta.

Esiintymän syvyys (paksuus) on mitattava ja ilmoitettava kuivan lumen, märän lumen tai sohjon osalta. Ilmoitettavien tulosten mittaustarkkuus on sohjon osalta 3 mm, märän lumen osalta 10 mm ja kuivan lumen osalta 20 mm.

## 2.3 Kitkan mittaus

Kitkan mittauksessa on käytettävä tarkoitukseen hyväksyttyä jatkuvatoimista mittauslaitetta laitekohtaisten ohjeiden mukaisesti. Varalaitteena voidaan tilapäisesti käyttää pisteittäin mittaavaa laitetta.

Jos kitkan mittaus mittauslaitteella ei ole järjestettävissä tai jos mittauslaitteella saatu tulos on ilmeisesti laitteen viasta johtuen epäluotettava tai jos voidaan olla varmoja, että kitkakertoimen arvo on 0,50 tai parempi, kitka voidaan määrittää arvioimalla. Arvioijan (katso asteikko) on esitettävä arviona henkilökohtainen mielipiteensä, johon hän on päätenyt perusteellisen tarkastuksen sekä kokemuksensa ja harkintansa perusteella.

Kussakin kunnossapidon työvuorossa on oltava vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on huolehtia tarkastusten ja mittausten suorittamisesta ja tulosten ilmoittamisesta asianmukaisesti. Sotilaslentopaikan pitäjän on pidettävä yllä luetteloa niistä henkilöistä, joilla on pätevyys kitkan mittaukseen ja kiitotietarkastuksiin sekä tarvittaessa kitkan arviointiin. Lentotoiminnan harjoittajalla on oltava tähän liittyen kirjalliset ohjeet perehdyttämiskoulutuksesta ja pätevyyden toteamisesta.

Kitkan arvionnissa käytettävä sanallinen arvio vastaa kitkakertoimen arvoa seuraavan asteikon mukaan:

| Mitattu tai laskettu kitkakerroin | Arvioitu jarrutusteho    | Koodi |
|-----------------------------------|--------------------------|-------|
| 0,40 tai suurempi                 | Hyvä                     | 5     |
| 0,39–0,36                         | Keskinkertaista parempi  | 4     |
| 0,35–0,30                         | Keskinkertainen          | 3     |
| 0,29–0,26                         | Keskinkertaista huonompi | 2     |
| 0,25 tai pienempi                 | Huono                    | 1     |
| Epäluotettava                     | Epäluotettava            | 9     |

## 2.4 Tulosten ilmoittaminen

Kunnossapitohenkilöstöllä on oltava käytettävissään tarkastuspöytäkirjalomake. Tehtyään tarvittavat tarkastukset ja mittaukset henkilöstön on toimitettava niiden tulokset lennonjohtoon ja tukikohdan johtopaikalle viivytyksettä ja tarvittaessa radiopuhelinta käyttäen. Mittauslaitteiden tulostusnauhoja, tarkastuspöytäkirjoja ja tiedonsiirtoasiakirjoja on säilytettävä vähintään viikon ajan harjoitukseen (tai vastaavaan) liittyvän lentotoiminnan päättymisestä sotilaslentopaikalla.

## 3 LUMENPOISTO JA LIUKKAUDENTORJUNTA

### 3.1 Tavoitteet

Lumenpoiston ja liukkaudentorjunnan yleistavoitteena on oltava lumettoman ja jäättömän pinnan aikaansaaminen koko käytettävän kiitotien leveydeltä ja pituudelta.

Liikennealueet voivat kuitenkin olla osittain jään ja kovan lumipolanteen peitossa, jos tyydyttävät liikennöintiolosuhteet voidaan näin saavuttaa. Liikennöintiolosuhteita arvioitaessa on otettava huomioon mahdolliset ilma-alustyyppikohtaiset erot. Kenttävalot ja kyltit on pidettävä mahdollisuuksien mukaan lumettomina ja jäättöminä niin, että ne ovat toimintakunnossa ja asianmukaisesti havaittavissa. Pysäytysvaijerit ja -verkot on myös talviaikaan pidettävä toimintakykyisinä. Sotilaslentopaikan käytössä on oltava tehokas harja tai harjapuhallin kiitotien pinnan puhdistamiseen.

Jos lumikerroksen paksuus kiitotien pään, kiitotien reunaviivojen jatkeiden ja kiitoalueen pään rajaamalla alueella ylittää 20 cm, kerros on madallettava alle 20 cm paksuiseksi siten, kun se muiden lumenpoisto- ja liukkaudentorjuntatoimenpiteiden ja ilmaliikenteen puolesta on toteutettavissa. Jos kiitotielle on määritelty kiitotien pään turva-alue, alueella oleva lumikerros ei saa estää pelastusajoneuvojen liikkumista.

Jos kiitotien puhdistuskapasiteetti ei runsaasta lumisateesta tai muista poikkeuksellisista olosuhteista johtuen riitä koko auki pidettävän leveyden kunnostamiseen, liikenteen käy-

tettäväksi voidaan väliaikaisesti kunnostaa kapeampi alue. Kunnostetun alueen ulkopuolella kiitotien reunavalorivistä kiitotielle päin olevan lumivallin korkeus tai lumikerroksen paksuus saa olla enintään noin 0,3 m, ellei lento-osaston johtaja toisin hyväksy. Kunnossapidolle on välitettävä ohjeet kunnostetun alueen vähimmäisleveydestä sekä lumen ja sohjon enimmäiskerrospaksuudesta.

### 3.2 Liukkaudentorjunta

Sotilaslentopaikan pitäjän on annettava kunnossapito-ohjeet siitä, milloin on ryhdyttävä kitkan parantamiseen ja kuinka liikenteen tarpeet otetaan huomioon liukkaudentorjunnassa. Mekaanisten toimenpiteiden lisäksi liukkaudentorjuntaan saadaan käyttää vain kemikaaleja, joiden on asianmukaisesti todettu täyttävän voimassa olevat kyseisiä kemikaaleja koskevat normit myös ympäristövaikutusten ja ilma-aluksiin vaikuttavan korroosion osalta.

## 4 POIKKEUKSET

Sotilasilmailun viranomaisyksikkö voi perustellusta hakemuksesta myöntää toiminnan erityispiirteiden vuoksi poikkeuksia tästä määräyksestä.

Yksikön päällikkö

Insinöörieverstiluutnantti

Kimmo Nortaja

Lentotoimintapäällikkö

Majuri

Markku Suomela